

ساختار نظام سیاستگذاری اقتصادی در ایران

آسیب‌شناسی نظام سیاستگذاری با تاکید بر نقش مجلس شورای اسلامی

حداقل در سه سطح می‌توان مشکلات سیاست‌گذاری را دسته‌بندی کرد:

سطح اول) تبیین ضرورت عقلانی وجود نهادهای سیاسی و کارکرد هر یک

سطح دوم) نظریه حاکم بر کنش سیاسی

سطح سوم) نحوه تقسیم کار در قوه مجریه

تبیین ضرورت عقلانی وجود نهادهای سیاسی و کارکرد هر یک

فقدان نظریه درباره توجیه ضرورت عقلانی وجود نهادهای سیاسی و کارکردهای هر یک از آنها

چهار وظیفه به عنوان کارکرد های اصلی پارلمان شناخته می شود:

✓ **قانون گذاری:** که بارز ترین و روشن ترین وظیفه ی مجلس در هر کشوری است (آیا مجلس باید کارشناسی کند؟)

✓ **نظارت:** نظارت بر دستگاه های کشور به طور عمومی و دستگاه اجرایی به طور خاص (آیا نظارت مجوز دخالت می دهد؟)

✓ **بودجه ریزی:** تصویب بودجه ی عمومی کشور در هر سال (حقوق قوه مقننه در بررسی و رای به بودجه چیست؟)

✓ **نماینده گی:** مجلس باید تجلی خواست و اراده ی مردم باشد. باید مردم احساس کنند که سفیر خود، نماینده ی خود و کسی که جمع نظرات آنان را در حاکمیت کشور اثر می دهد در آن دستگاه حضور دارد. (نماینده گی از مردم یا دستگاه)

نظریه مبنای سیاستگذاری اقتصادی

مفاهیم زیربنایی برای سیاستگذاری اقتصادی مانند مالکیت، عدالت، جایگاه دولت و بخش خصوصی و ... روشن نیست؟

✓ درگیری‌های درون‌نخبگانی

✓ مداخله نهادهای رسمی و غیر رسمی سیاست‌گذاری‌های اقتصادی

✓ حجم عظیم اسناد بالادستی و قوانین بعضاً متعارض

نحوه تقسیم کار در قوه مجریه

فقدان وجود نظریه برای تقسیم کار به دلیل روشن نبودن نظریه دولت

فقدان وجود یک چارچوب روشن برای قانونگذاری درباره اساسنامه یا قوانین تاسیس وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها

عدم وجود مرز روشن برای تفکیک سیاست از اداره

مولفه‌های اصلی سیاستگذاری در اقتصاد سیاسی ایران

❖ نحوه توزیع منابع حاصل از تولید (اعم از صادرات و مصرف داخلی) نفت و گاز بین مردم

❖ نحوه مالکیت و توزیع رانت حاصل از زنجیره‌های پر ارزش (نفت، پتروشیمی و معدن)
بین ذینفعان

❖ تحریم‌های اقتصادی

ساختار مالکیتی، تحریم‌های اقتصادی و ساختار توزیع منابع حاصل از تولید نفت گاز و فرآورده‌ها:

اولا) موجب شده است که منابع کافی برای سرمایه‌گذاری برای رشد اقتصادی محدود شود.

ثانیا) جلب حمایت‌های اجتماعی کافی برای انجام اصلاحات اقتصادی به گونه‌ای که جریان استفاده، تولید و توزیع منابع موجود را تغییر دهد، دشوار به نظر می‌رسد.

راه میانبری برای اصلاحات وجود ندارد.

ابداع نظریه‌های سیاسی متناسب با قانون اساسی وظیفه دانشگاه و حوزه است.

تبیین نظریه‌های اقتصادی مستلزم همکاری و مشارکت نهادهای فوق با گروه‌های سیاسی است.

تقسیم کار در دولت نیازمند تبیین نظریه دولت مبتنی بر قانون اساسی و بازبینی تجربیات است.

پژوهشکده
امور اقتصادی
وزارت امور اقتصادی و دارایی

همایش اقتصاد ایران

اصلاح ساختارها، رفع ناترازی‌ها و
نقش آفرینی نوین در عرصه بین‌الملل

خداوندا! ما را از علم نافع و عمل صالح بهره‌مند و موفق بدار.